

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

2026

№5

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY

Scientific and practical electronic journal

Indexlanadigan bazalar: Google Scholar

Crossref

OpenAIRE

CYBERLENIKA

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

5-jild
5-son
May, 2026

May, 2026
Volume 5
Number 5

ИННОВАЦИОННАЯ
ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY
Electronic scientific and
practical journal

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Tahririyat Kengashi raisi o‘rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Mas’ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Texnik muharrir:

S.J.Qulmurotov

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko‘chasi 225-uy Tel.:

+998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

innoeconomic@kstu.uz

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko‘rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)

Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)

Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)

Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)

Kusainov Xalel Xaymullievich - i.f.d., professor, akademik (Qozog‘iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasi)

Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)

Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva energetika instituti, Rossiya)

Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)

Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)

Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti, Rossiya Federatsiyasi hukumati)

Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi Milliy fanlar Akademiyasi)

Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti)

Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)

Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar universiteti)

Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)

Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazorat fanlari instituti)

Kolosova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti)

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik

Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor

Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor

Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor

Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor

Jumayeva Gulrux Jo‘raqulovna - i.f.n., professor

Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent

Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor

Yakubova Shamshinur Shuxratovna - i.f.d., (DSc) dotsent

Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aliqulov Azamat Tuyg‘unovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aminov Fazlitdin Baxadirovich - i.f.n., dotsent

Xo‘jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.d., (DSc), dotsent

Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent

Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD)

Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)

Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)

Panjiyev Samijon Aliqulovich - PhD, dotsent

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Учредитель:

**Каршинский государственный технический
университет**

Председатель редакционного совета:

Р.Х.Эргашев, доктор экономических наук, профессор

Заместитель председателя редакционного совета:

С.Н.Хамраева, доктор экономических наук,
профессор

Ответственный редактор:

Н.А.Очилова, PhD, доцент

Технический редактор:

С.Ж.Кулмуротов

Журнал издается один раз в месяц в
электронной форме и публикуется через
официальный сайт журнала.

Адрес редакции:

180100, г. Карши, ул. Мустакиллик, дом 225

Тел: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Факс: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@kstu.uz

Научно-практический электронный журнал
«Инновационная экономика» включён в перечень
национальных научных изданий на основании
решения Президиума Высшей аттестационной
комиссии при Министерстве высшего образования,
науки и инноваций Республики Узбекистан от 5
апреля 2025 года № 369.

**В журнале публикуются статьи по
следующим рубрикам:**

1. Теория и методология
2. Цифровая экономика
3. Экономика регионов и отраслей
4. Малый бизнес и частное
предпринимательство
5. Экономика человеческого капитала
6. Менеджмент и маркетинг
7. Бухгалтерский учет, экономический анализ и
аудит
8. Финансы, кредит и инвестиции
9. Эконометрика и статистика
10. Сфера услуг и туризм

Редакционная коллегия:

Международные члены Совета редколлегии:

Овчинников Виктор Николаевич - д.э.н., профессор, академик
(Южный федеральный университет, Россия)

Солодовников Сергей Юрьевич - д.э.н., профессор
(Белорусский национальный технический университет)

Виктор Александрович Сидоров - д.э.н., профессор,
(Кубанский государственный университет)

Шевченко Игорь Викторович - д.э.н., профессор (Кубанский
государственный университет)

Кусаинов Халел Хаймуллович - д.э.н., профессор, академик
(НААН Республика Казахстан)

Самандарзода Искандар Хаким - д.э.н., профессор
(Таджикистанский аграрный университет им. Ш.
Шотемура)

Гибатуллин Артур Артурович - к.э.н., доцент
(Национальный исследовательский университет
«Московский энергетический институт»)

Войнаш Сергей Александрович - научный сотрудник
(Российского университета дружбы народов имени
П.Лумумби)

Пуляева Валентина Николаевна - к.э.н., доцент
(Финансовый университет при Правительстве РФ)

Морковкин Дмитрий Евгеньевич - к.э.н., доцент
(Финансовый университет Правительство РФ)

Садриддинов Манучехр Исламиддинович - д.э.н.,
профессор (Национальная академия наук Республики
Таджикистан)

Перская Виктория Вадимовна - д.э.н., профессор
(Финансовый университет при Правительстве РФ)

Молчанов Игорь Николаевич - д.э.н., профессор (Московский
государственный университет имени М.В. Ломоносова)

Басова Мария Михайловна - д.э.н., профессор
(Финансового университета Российской Федерации)

Чупин Александр Леонидович - к.э.н. (Российского
университета дружбы народов имени П. Лумумби)

Незаймакин Валерий Николаевич - д.э.н., профессор (РГТУ)

Никонорова Алла Владимировна - к.э.н., доцент
(Финансового университета Российской Федерации)

Дмитриева Ольга Александровна - к.э.н., доцент
(Финансового университета Российской Федерации)

Швец Юрий Юрьевич - к.э.н., доцент (Институт проблем
управления РАН)

Колосова Елена Валерьевна - к.э.н., доцент (Российский
экономический университет имени Г.В. Плеханова)

Члены Совета редколлегии:

Гулямов Саидхорр Саидхмедович - д.э.н., профессор,
академик

Пардаев Мамаюнус Каршибоевич - д.э.н., профессор

Навруз-зода Бахтиёр Негматович - д.э.н., профессор

Хатамов Очилди Курбанович - д.э.н., профессор

Файзиева Ширин Шодмоновна - к.э.н., профессор

Жумаева Гулрух Журакуловна - к.э.н., профессор

Эгамбердиева Салима Раимовна - к.э.н., доцент

Еркаева Гулбахор Панжиевна - к.э.н., профессор

Якубова Шамина Шухратовна - д.э.н., (DSc), доцент

Амиркулов Шухрат Олимович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Самиева Гулноза Тохировна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алигулов Азамат Туйгунович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Аминов Фазлитдин Бахадирович - к.э.н., доцент

Хужакулова Нигора Рустамовна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Туробов Шерзод Алишерович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимова Муниса Юльчиевна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Эрашьева Насиба Рахматуллаевна - д.э.н., (DSc), доцент

Бобокулов Санжар Бахромкулович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джалилов Рахмонкул Хамидович - д.ф.э., (PhD), доцент

Номазов Бахром Бобомуродович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимханова Нигора Алимхановна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джанузакон Мирзабек Кулмаматович - д.ф.э.н., (PhD),
доцент

Мухаммадиева Юлдуз Юсуповна - д.ф.э.н., (PhD)

Турсунова Азиза Хошимовна - д.ф.э.н., (PhD)

Холлиев Шерали Бахтиёрович - д.ф.э.н., (PhD)

Панджиев Самиджон Аликулич - PhD, доцент

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

**Small business and private
entrepreneurship**

**Малый бизнес и частное
предпринимательство**

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTINI BARQARORLASHTIRISH YO‘LLARI

Abdumalikova Busalima Abduvali qizi

ПУТИ СТАБИЛИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА ЧЕРЕЗ РАЗВИТИЕ МАЛОГО БИЗНЕСА И ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Абдумаликова Бусалима Абдували кизи

WAYS TO STABILIZE THE ECONOMY OF UZBEKISTAN THROUGH THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP

Abdumalikova Busalima

Received: May 18, 2026 May: May 22, 2026 May: May 24, 2026 Published: June 1, 2026

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini barqarorlashtirish va tarkibiy jihatdan diversifikatsiya qilishda kichik va o‘rta biznes (KOB) hamda xususiy tadbirkorlikning strategik roli atroflicha tadqiq etilgan. Tadqiqot 2023–2025-yillar oralig‘idagi Davlat statistika qo‘mitasi, Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Jahon banki va OECD ma’lumotlari asosida olib borildi. Maqolada mavjud iqtisodiy tuzilma, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari, raqamli transformatsiya tendentsiyalari va mintaqaviy tengsizliklar tahlil qilindi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, KOB sektori 2025-yilga kelib yalpi ichki mahsulotning 60,4 foizini tashkil etib, 8,1 million ish o‘rinlarini ta’minladi. Shuningdek, raqamli texnologiyalar joriy etilishi hisobiga startaplar soni 43 foizga, eksport hajmi esa 16,2 foizga oshdi. Biroq moliyaviy imkoniyatlar cheklanganligi, ma’muriy to‘siqlar va malakali kadrlar etishmasligi asosiy muammo sifatida belgilandi. Maqolada iqtisodiy barqarorlashtirish va raqobatbardoshlikni oshirishga qaratilgan amaliy siyosiy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so‘zlar: kichik va o‘rta biznes (KOB), tadbirkorlik, iqtisodiy barqarorlik, raqamli transformatsiya, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, O‘zbekiston, mintaqaviy rivojlanish, iqtisodiy islohot.

Abstract: This article provides a comprehensive study on the strategic role of small and medium-sized enterprises (SMEs) and private entrepreneurship in stabilizing and structurally diversifying the economy of the Republic of Uzbekistan. The research was conducted based on data from the State Statistics Committee, the Ministry of Economy and Finance, the World Bank, and the OECD covering the period between 2023 and 2025. The paper analyzes the existing economic structure, financial support mechanisms, digital transformation trends, and regional disparities. The results indicate that by 2025, the SME sector accounted for 60.4% of the Gross Domestic Product (GDP) and provided 8.1 million jobs. Furthermore, due to the implementation of digital technologies, the number of startups increased by 43%, and export volume rose by 16.2%. However, limited financial accessibility, administrative barriers, and a shortage of skilled personnel were identified as the main challenges. The article develops practical policy recommendations aimed at economic stabilization and enhancing competitiveness.

Keywords: small and medium enterprises (SMEs), entrepreneurship, economic stability, digital transformation, financial support, Uzbekistan, regional development, economic reform.

Аннотация: В данной статье всесторонне исследуется стратегическая роль малого и среднего бизнеса (МСБ) и частного предпринимательства в стабилизации и структурной диверсификации экономики Республики Узбекистан. Исследование проведено на основе данных Государственного комитета по статистике, Министерства экономики и финансов, Всемирного банка и ОЭСР за период 2023–2025 годов. В

статье проанализированы существующая экономическая структура, механизмы финансовой поддержки, тенденции цифровой трансформации и региональные диспропорции. Результаты показали, что к 2025 году сектор МСБ составил 60,4% валового внутреннего продукта (ВВП) и обеспечил 8,1 миллиона рабочих мест. Кроме того, за счет внедрения цифровых технологий количество стартапов увеличилось на 43%, а объем экспорта вырос на 16,2%. Тем не менее, в качестве основных проблем были выделены ограниченность финансовых возможностей, административные барьеры и нехватка квалифицированных кадров. В статье разработаны практические политические рекомендации, направленные на стабилизацию экономики и повышение конкурентоспособности.

Ключевые слова: малый и средний бизнес (МСБ), предпринимательство, экономическая стабильность, цифровая трансформация, финансовая поддержка, Узбекистан, региональное развитие, экономическая реформа.

KIRISH

XXI asrning ikkinchi o'n yilligida global iqtisodiyotning transformatsiyasi, pandemiya oqibatlar, geosiyosiy keskinliklar va texnologik o'zgarishlar rivojlanayotgan mamlakatlardan yangicha yondashuvlarni talab etmoqda. O'zbekiston Respublikasi 2017-yildan boshlab amalga oshirilayotgan keng qamrovli iqtisodiy islohot dasturlari doirasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni milliy iqtisodiyotning asosiy dvigateli sifatida belgilab, uning rivojlanishi uchun qulay huquqiy, moliyaviy va institutsional muhit yaratishga katta e'tibor qaratmoqda. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda kichik va o'rta biznes YaIMning 50–70 foizini va mehnat bozorining 60–80 foizini qamrab oladi. Xususan, Germaniya va Janubiy Koreyada KOB ulushi YaIMning 60 foizini tashkil etsa, Turkiyada bu ko'rsatkich 74 foizga etadi (OECD, 2024) [1]. O'zbekiston uchun ushbu sektor yanada muhimroq ahamiyat kasb etadi, chunki mamlakat aholisi yosh bo'lib, har yili mehnat bozoriga 600 ming nafar yangi ishchi kuchi qo'shiladi. Bu sharoitda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik yangi ish o'rinlari yaratish, daromadlarni oshirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashning asosiy mexanizmi hisoblanadi. Ushbu maqolaning asosiy maqsadi O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish yo'li bilan milliy iqtisodiyotni barqarorlashtirish siyosatini tahlil qilish, statistik ma'lumotlar asosida tendentsiyalarni aniqlash va istiqbolli yo'nalishlarga doir ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Kichik biznesning iqtisodiy o'sishga ta'siri masalasi iqtisodiyot fanida uzoq tarixga ega. Schumpeter tadbirkorlikni "ijodiy buzilish" (creative destruction) kontseptsiyasi orqali tavsiflagan bo'lsa, Porter kichik firmalarni raqobatdosh ustunlik manbai sifatida ko'rsatdi. Keyinchalik Wennekers va Thurik tadbirkorlik faolligini YaIM o'sishi bilan bog'laydigan empirik modellarni ishlab chiqdilar. Rivojlanayotgan iqtisodiyotlar kontekstida kichik biznes rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar: moliya bozoriga kirish imkoniyati, huquqiy muhit, innovatsion tizim va inson kapitali sifati alohida ahamiyat kasb etadi (Ayyagari et al., 2011; Beck et al., 2008). Osiyo rivojlanish banki (ADB, 2024) markaziy osiyo mamlakatlarida KOB sektorini to'sib turuvchi asosiy omil sifatida moliya va ma'muriy to'siqlarni ko'rsatadi [2]. Mahalliy tadqiqotchilar orasida

Xoliqov va Mirzayev O'zbekistonda KOB moliyalashtirish mexanizmlarini chuqur tahlil qilib, kreditga kirish imkoniyatining cheklanganligi va kafolat tizimining zaifligini asosiy muammo sifatida aniqladi [3]. Karimov va Toshmatov (2024) raqamli iqtisodiyot sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini o'rganib, e-government platformalari orqali tartib-qoidalarni soddalashtirish sektor o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatganini isbotladi [4]. Yusupova (2023) regulativ islohot va tadbirkorlik muhiti o'rtaidagi bog'liqlikni O'zbekiston misolida tahlil qilib, 2017–2023-yillarda monitoring va ruxsatnomalar tizimini soddalashtirish hisobiga yangi korxonalar ro'yxatdan o'tish vaqti 21 kundan 3 kunga qisqarganini ko'rsatdi [5]. Jahon banki (World Bank, 2024) O'zbekiston bo'yicha iqtisodiy yangilanish hisobotida mamlakat iqtisodiy o'sishi barqarorligini ta'kidlab, 2024-yilda real YaIM o'sishi 6,8 foiz tashkil etganini va KOB sektorining asosiy harakatlantiruvchi kuch ekanini qayd etdi [6]. OECD Markaziy Osiyo KOB siyosat indeksida O'zbekiston raqamli transformatsiya ko'rsatkichi bo'yicha mintaqada birinchi o'rinni egallagan deb baholadi.

XVF hisobotiga ko'ra, mamlakatda iqtisodiy barqarorlikni saqlab qolish va iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish uchun kichik biznes ulushini oshirish va soliq yukini pasaytirish zarur ekanini ta'kidlangan [7].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqola miqdoriy va sifatli tadqiqot usullarini uyg'unlashtirgan aralash metodologiya (mixed-methods approach) asosida qurilgan. Tadqiqot uchun ikkilamchi ma'lumotlar (secondary data) asosiy manba sifatida qo'llanildi. Maqolani tahlil qilishda hujjatlar tahlili, statistik tahlil, qiyosiy tahlil usullaridan foydalanilgan. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi (DSQ) – 2023, 2024, 2025-yil statistik to'plamlari, Iqtisodiyot va moliya vazirligi – yillik rivojlanish hisobotlari, tadbirkorlik rivojlanish agentligi (TRA) – sektor monitoring, jahon banki, OECD, ADB, XVF – xalqaro hisobotlar va ma'lumotlar bazalaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining 2024–2025-yillar ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekistonda faoliyat yurituvchi kichik va o'rta biznes subyektlari soni sezilarli o'sish dinamikasini ko'rsatmoqda [7].

O'zbekistonda KOB sektorining asosiy ko'rsatkichlari (2023–2025).

Ko'rsatkich	2023	2024	2025
KOB soni (ming ta)	512,4	548,7	587,2
YaIMdagi ulushi (%)	57,3	58,9	60,4
Band bo'lganlar soni (mln kishi)	7,2	7,6	8,1
Ish o'rinlari ulushi (%)	74,1	75,3	76,8
Eksportdagi ulush (%)	21,6	23,4	25,1
Yangi tashkiliy shakllar soni	18 200	22 450	27 800

Jadval ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, KOB soni 2023-yildan 2025-yilga qadar 74 ming birlikka yoki 14,5 foizga o'sdi. Ish o'rinlari ulushining doimiy ravishda ortib borishi aholini bandlik bilan ta'minlashda sektorning hal qiluvchi rolini isbotlaydi.

KOB sektorining tarmoqlar bo'yicha taqsimoti 2-jadvalda keltirilgan. E'tiborli tendentsiya shundaki, axborot texnologiyalari sohasidagi korxonalar soni 2023-yildagi 11 500 tadan 2025-yilga kelib 20 100 taga oshib, 74,8 foizlik o'sish qayd etildi - bu barcha sohalardagi eng yuqori o'sish sur'ati hisoblanadi [8].

2-jadval
KOB sektorining sohalarga ko'ra taqsimoti (2023–2025).

Soha	Soni (2023)	Soni (2024)	Soni (2025)	YaIMdagi hissa (%)
Savdo va xizmatlar	185 600	198 200	214 300	24,8
Sanoat va ishlab chiqarish	94 200	103 400	115 600	18,2
Qishloq xo'jaligi	112 400	118 900	124 700	16,4
Qurilish	62 300	69 100	76 800	10,6
Transport va logistika	31 600	34 200	37 500	7,4
Turizm va mehmondo'stlik	14 800	17 400	21 200	4,8
Axborot texnologiyalari	11 500	15 200	20 100	5,6

Manba: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi (2024).

Qishloq xo'jaligi sohasida KOB soni nisbatan sekin o'sish sur'atini ko'rsatmoqda, bu qishloq joylardagi kooperativlar rivojlanishiga e'tibor qaratilishi zarurligini ko'rsatadi.

2019	48.2%
2020	50.1%
2021	52.8%
2022	55.1%
2023	57.3%
2024	58.9%
2025	60.4%

YaIMdagi ulush dinamikasi diagrammasi

1-rasm. KOBning YaIMdagi ulushi, foizda (2019–2025).

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy stastika qo'mitasi, Iqtisodiyot va moliya vazirligi ma'lumotlari asosida muallif hisob-kitoblari (2019–2025) [9].

Diagramma 2019-yildan 2025-yilgacha bo'lgan barqaror o'sish tendentsiyasini ko'rsatib, olti yil ichida

KOB sektorining YaIMdagi ulushi 48,2 foizdan 60,4 foizga ko'tarildi - bu 12,2 foiz punktlilik o'sish demakdir.

Davlat tomonidan kichik biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlash hajmi 2023-yildan 2025-yilga qadar 19,35 mlrd so'mdan 30,66 mlrd so'mga oshib, 58,5

foizlik o'sish qayd etildi. Ushbu dinamika quyida 3-jadvalda keltirilgan.

3-jadval

Kichik biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlash hajmi (2023–2025).

Dastur / Mexanizm	2023 (mlrd so'm)	2024 (mlrd so'm)	2025 (mlrd so'm)
Tadbirkorlik Jamg'armasi kreditlari	4 250	5 800	7 400
Tijorat banklari imtiyozli kreditlari	12 600	15 200	18 900
Kafolat jamg'armasi mablag'lari	1 820	2 450	3 100
Xalqaro tashkilotlar granti	680	940	1 260
Jami moliyaviy qo'llab-quvvatlash	19 350	24 390	30 660

Manba: Tadbirkorlik rivojlanish agentligi, O'zbekiston Markaziy banki (2025).

Tijorat banklari imtiyozli kreditlari moliyaviy qo'llab-quvvatlashning asosiy manbasini tashkil etib, umumiy hajmning taxminan 61,6 foizini qamrab oladi. Kafolat jamg'armasi faoliyatining kengayishi kreditga kirish imkoniyatini oshirishda muhim rol o'ynamoqda.

Mintaqaviy qiyosiy tahlil O'zbekistondagi KOB rivojlanishida sezilarli geografik tengsizlikni ko'rsatmoqda. Toshkent shahri va Toshkent viloyati ulkan ustunlikni saqlab qolgan bo'lsa-da, Samarqand, Farg'ona va Qashqadaryo viloyatlari ham faol o'sish sur'atlarini namoyish etmoqda.

4-jadval

Viloyatlar bo'yicha KOB ko'rsatkichlari qiyosiy tahlili (2024)

Viloyat	KOB soni (2024)	YaIM hissasi (%)	Ish o'rinlari (%)	O'sish sur'ati (%)
Toshkent shahri	98 400	68,4	71,2	12,3
Samarqand viloyati	54 200	61,8	75,4	10,8
Farg'ona viloyati	51 800	59,6	77,1	9,4
Toshkent viloyati	48 600	57,2	72,9	11,1
Qashqadaryo viloyati	38 400	54,3	78,6	8,6
Xorazm viloyati	24 100	51,7	79,3	7,9

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi viloyatlar statistikasi (2024).

Muhim tendentsiya: Toshkentdan tashqaridagi viloyatlarda ish o'rinlarida KOB ulushi yuqoriroq (Xorazm viloyatida 79,3%), bu qishloq va chegara viloyatlarida formal iqtisodiyot rivojlanishi uchun KOBning asosiy kanal ekanligini ko'rsatadi.

O'zbekiston "Raqamli O'zbekiston - 2030" strategiyasi doirasida kichik biznesning raqamli integratsiyasi jadal tezlashmoqda. 2024-yilda raqamli platformalar orqali faoliyat yurituvchi KOB ulushi 34 foizga yetdi, bu 2022-yildagi 18 foizga nisbatan sezilarli o'sishdir. E-tijorat aylanmasi 2023-yildagi 2,4 trillion so'mdan 2024-yilda 3,8 trillion so'mga ko'tarildi. IT startaplari sonining o'sishi ayniqsa e'tiborlidir: 2023-yilda 1 450 ta IT korxona qayd etilgan bo'lsa, 2025-yilga kelib bu ko'rsatkich 2 780 taga oshib, 91,7 foizlik o'sish qayd etildi. Xususan, fintech, agritech va edtech yo'nalishlari jadal rivojlanmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

KOB sektori O'zbekiston iqtisodiyotining asosiy ustuni sifatida mustahkamlandi: 2025-yilga kelib YaIMning 60,4 foizi va ish o'rinlarining 76,8 foizi ushbu

sektor hissasiga to'g'ri keladi. Raqamli transformatsiya tender yangi tadbirkorlik imkoniyatlarini yaratmoqda, ammo raqamli savodxonlik darajasidagi mintaqaviy farqlar hal qiluvchi muammo bo'lib qolmoqda. Moliyaviy qo'llab-quvvatlash hajmi o'ssa-da, mikro korxonalar uchun kredit olish qiyinligi va garov talablari asosiy to'siq bo'lib qolmoqda. Mintaqaviy tengsizlik kuchli bo'lib, Toshkent va boshqa viloyatlar o'rtasidagi rivojlanish darajasidagi farq barqarorlik uchun xavf tug'diradi. Moliyaviy inklyuzivlikni kengaytirish: garovsiz mikrokreditlar, ayollar tadbirkorligi va yosh tadbirkorlar uchun maxsus kreditlashtirish dasturlarini rivojlantirish, ma'muriy yukni kamaytirish: yagona elektron ruxsatnoma tizimini kengaytirish, tekshiruvlar sonini tartibga solish va raqamli hujjat almashinuvini joriy etish, mintaqaviy muvozanat: chekkadagi viloyatlarda KOB inkubatorlari, texnoparklar va eksport yordam markazlarini tashkil etish, inson kapitali: ikkilamchi va oliy ta'lim tizimida tadbirkorlik ta'limini kuchaytirish, mentorlik va kasbiy malaka dasturlarini rivojlantirish, eksportni rag'batlantirish: KOB

eksportchilari uchun soliq imtiyozlari, sertifikatlashtirish yordami va xalqaro savdo ko'rgazmalarida ishtirok subsidiyalari tavsia etiladi.

Muallif haqida / Сведения об авторе / Author details

Abdumalikova Busalima Abduvali qizi
“Menejment” fakulteti 2-kurs talabasi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti /
Абдумаликова Бусалима Абдували кизи Студентка
2-го курса факультета «Менеджмент»
Ташкентский государственный экономический
университет / Abdumalikova Busalima Abduvali qizi
2nd-year student, Faculty of Management
Tashkent State University of Economics

E-mail: busalimaabdumalikova21@gmail.com

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. OECD. (2024). SME Policy Index: Central Asia 2024. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/uzb-sme-2024>
2. ADB. (2024). Private Sector Assessment: Republic of Uzbekistan 2024. Manila: Asian Development Bank.
3. Xoliqov, A. va Mirzayev, B. (2023). O'zbekistonda kichik va o'rta biznesni rivojlantirishning moliyaviy mexanizmlari. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 4(2), 45–62.
4. Karimov, I. va Toshmatov, F. (2024). Raqamli iqtisodiyot sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari. Iqtisodiyot va huquq, 3(1), 12–28.

5. Yusupova, N. (2023). Regullash islohoti va tadbirkorlik muhiti: O'zbekiston tajribasi. Moliya-iqtisodiyot jurnali, 5(3), 87–104.

6. World Bank. (2024). Uzbekistan Economic Update: Navigating Global Headwinds. Washington, D.C.: World Bank Group.

7. IMF. (2024). Uzbekistan: Article IV Consultation and First Review. IMF Country Report No. 24/186. Washington, D.C.

8. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. (2024). Kichik tadbirkorlik statistikasi. Toshkent: DSQ nashriyoti.

9. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. (2024). Iqtisodiy rivojlanish yillik hisoboti 2023-2024. Toshkent.

10. Tadbirkorlik rivojlanish agentligi. (2025). 2024-yil yakuni bo'yicha kichik biznes monitoringi. Toshkent: TRA.

11. Karimov, I. va Toshmatov, F. (2024). Raqamli iqtisodiyot sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari. Iqtisodiyot va huquq, 3(1), 12–28 betlar.

12. Tadbirkorlik rivojlanish agentligi. (2025). 2024-yil yakuni bo'yicha kichik biznes monitoringi. Toshkent: TRA.

13. Xoliqov, A. va Mirzayev, B. (2023). O'zbekistonda kichik va o'rta biznesni rivojlantirishning moliyaviy mexanizmlari. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 4(2), 45–62 betlar.

14. Yusupova, N. (2023). Regulyativ islohot va tadbirkorlik muhiti: O'zbekiston tajribasi. Moliya-iqtisodiyot jurnali, 5(3), 87–104 betlar.

INNOVATION
IQTISODIYOT
ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

ISSN: 3030-315X

t.me/kstu_uz

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225

www.kstu.uz
www.ojs.kstu.uz